

CHƯƠNG : 37

TRỞ VỀ NỮ-ƯỚC được mấy tuần rồi mà Martin vẫn không tới thăm Joyce Lanyon. Có một lần nàng mời chàng tới ăn cơm chiều, nhưng chàng không tới được, và từ đó không thấy nàng hỏi gì đến chàng nữa.

Tuy mê-mải trong việc phân-định áp-lực thám-thấu, nhưng mỗi khi ngồi một mình trong gian phòng khách-sạn lạnh-lẽo chàng vẫn chưa tự lấy làm bằng lòng mình và Bác-sĩ Arrowsmith chỉ còn là một người thường, cô-quanh, không có ai để truyện-trò cho khuây - khỏa. Chàng nhớ lại lúc hai người ngồi với nhau ở trên bờ biển, trước cảnh hoàng - hôn âm-áp, chàng liền gọi điện-thoại hỏi xem chàng có thể đến dùng trà với nàng được không.

Chàng biết một cách không lấy gì làm rõ cho lắm rằng Joyce giàu có, nhưng sau khi thấy nàng mặc chiếc áo vải, đứng làm bếp ở nhà té-bần trong Giáo-khu St. Swithin, chàng không sao đoán nói địa-vị của nàng ra sao, và khi

tới nhà nàng - một ngôi nhà đồ-sộ - nghe cái giọng ngọt-ngào của nàng, một bà chủ có nhiều kẻ hầu người hạ, mà chàng thì quần áo còn dính đầy bụi của phòng thí-nghiệm, chàng cảm thấy hơi khó-chịu. Nhà nàng là cả một cung-điện, và dĩ-gọi là cung-điện thì cho dầu nó có bé nhỏ như cung-điện của Joyce, chỉ có mười tám phòng, hay đồ-sộ như Buckingham, hay rộng-lớn như Fontainebleau, thì cung-điện nào cũng giống cung-điện nào, cung-điện nào cũng chứa đầy những thứ khoe-khoang vô-dụng, cung-điện nào cũng hoàn-toàn đầy - đủ khiến cho người ta không sao nhớ hết được hàng ngàn thứ xinh-xinh nho-nhỏ trông rất vui nhà đẹp mắt, cung-điện nào cũng không có đặc-sắc vì cái vẻ trang-nghiêm tầm-thường và cái vẻ đồ-sộ cứng-nhắc của nó, nên cung-điện nào cũng đều vô-vị, chán-ngát.

Nhưng giữa những thứ huy-hoàng đầy vẻ phô-trương mà chồng nàng đã xúc-tích trước kia, nàng - con người nàng - không có vẻ chán ngát và vô-vị chút nào. Martin có ý ngờ rằng nàng muốn trưng cho chàng thấy thực-sự nàng là hạng người thế nào trong xã-hội, nên bày ra một lũ kẻ hầu người hạ, và đủ thứ bánh kẹo, và khoác-lác kêu, "Ồ, chả bao giờ tôi biết trước những nó cho tôi uống trà với những gì !".

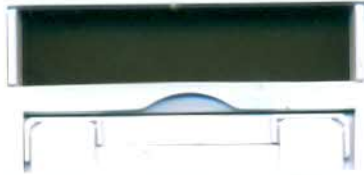
Nhưng khi chào đón chàng, nàng reo lên, "Anh trông khá hơn trước nhiều. Tôi mừng lắm.

Anh vẫn còn là anh ruột của em đấy chứ ? Hồi ở nhà tể-bần em làm bếp cũng giỏi đấy chứ anh nhỉ ?"

Già thử mà hôm đó chàng tỏ ra ân-cần khôn--khéo, thì chắc nàng chẳng chú ý tới chàng mấy. Nàng đã gặp biết bao nhiêu người đàn ông khôn-khéo, có học-thức, lịch-sự, mày râu nhẵn-nhụi áo-quần bảnh-bao, và có dư tài-năng giúp nàng tiêu xài số tiền bốn, năm triệu mỹ-kim lợi-tức nặng trĩu trên vai nàng. Nhưng vừa là một nhà thông-thái đã làm cho nàng phải thích-thú để ý tới những lý-thuyết xác-định áp-lực thẩm-thấu, vừa là một thanh-niên khí-phách cương-cường mà nàng có thể mến hay có thể yêu, lại vừa là một chàng trai cô-quạnh ngây-thơ tưởng rằng ở nơi đây trong căn nhà ấm-cúng tiện-nghi này, nàng vẫn là cô gái đã từng có lần ngồi cạnh chàng bên bờ biển, vẫn là người đàn bà can-đảm, đã có lần tới thăm chàng trong lúc chàng đương say-sưa bên chai rượu, trong một phòng khách-sạn ở Blackwater.

Joyce Lanyon có tài gợi cho đàn ông nói chuyện, cho nên Martin tuy không có tài ăn nói mà cũng kể một cách linh-hoạt cho nàng nghe đủ truyện về Viện McGurk, các nhân-viên, các lối tranh-chấp gây thù-oán của họ, và những nông-nổi khó-sở hay hồi-hộp sung-sướng khi theo đuổi dấu-vết của sự-vật mình phát-giác ra được.

Sau những nỗi nguy-hiểm trải qua ở Đảo

St. Hubert, nàng thấy đời sống thanh-nhàn của nàng ở Nữ-Uớc có vẻ nhạt-nhẽo, và lòng coi thường giàu-sang phú-quý của chàng có cái gì hay-hay đáng quý.

Từ đó thỉnh-thoảng chàng lại tới dùng trà hay cơm chiều với nàng, chàng hiểu dần nếp sống của nàng, các người hầu kẻ hạ, các bạn bè tạm gọi là thông-minh của nàng. Trong số này có vài ba người chàng ưa thích, và có lẽ họ cũng ưa thích chàng. Nhưng đặc-biệt có một người ngấm-ngấm thù-nghịch chàng. Đó là Latham Ireland, tuổi trạc năm mươi, diện sang kinh-khủng, một luật-sư có tài, thích đứng ở trước lò sưởi để ba-hoa tỏ ra là ta đây tài-trí hơn người. Lão quyn-rũ Joyce, nịnh-hót khen nàng mẫn-tiếp, và kể cho nàng nghe nàng mẫn-tiếp ở những điểm nào.

Martin ghét lão lắm.

Vào khoảng giữa mùa Hạ, nàng mời chàng về nghỉ chơi cuối tuần ở một ngôi biệt-thự rộng lớn, ẩn giữa một vườn đầy hoa của nàng ở Greenwich. Nàng giải-thích chóng-chế cảnh xa-hoa quá đáng của nó, nhưng lòng chàng vẫn buồn rười-rượi.

Chàng lấy làm khó-sở phải sửa-soạn hành trang, phải chạy đi sắm thêm quần trắng, trong khi chàng muốn ngồi canh chừng những ống thí nghiệm ngấm trong dịch-bàn có nhiệt-độ cố-định, phải cố làm ra vẻ khoan-thai khi ngồi

trong chiếc xe hơi sang-trọng nằng cho tới đón chàng ở nhà ga, phải suy-tính xem nên thưởng tiền cho những người đầy-tớ nào, cho bao nhiêu và cho vào lúc nào. Khi chàng bảo nằng, "Tôi xin lỗi lên lâu một phút để đi hành-lý" và nghe nằng ôn-tòn đáp, "Ồ, anh khỏi bận tâm, sẽ có người làm thay anh việc đó", chàng thấy mình quê một cục.

Ngay chiều hôm đó, chàng thấy một anh hầu phòng đã sắp sẵn các quần áo lót mình của chàng ra để chàng thay, và đã bóp sẵn thuốc đánh răng lên bàn chải của chàng.

Chàng ngồi ở mép giường than thẳm, "Thế này thì giàu sang quá đối với một kẻ quê-kệch như mình".

Chàng vừa ghét lại vừa sợ anh hầu phòng, hấn chuyên-môn ăn cắp quần áo của chàng, giấu ở đâu chàng tìm không ra, rồi trong lúc chàng đương lục-lọi khắp gian phòng rộng lớn, thì hấn ở đâu lù-lù hiện ra y như muốn dọa-nạt chàng, trông đến sợ.

Nhưng chàng buồn nhất là không có việc gì để làm cả. Chàng không biết môn thể-thao nào khác ngoài môn quần vợt, mà chàng chơi "cà-rì" quá, không lại được với cái bọn chàng chẳng biết gốc-tích ra sao, ở nhung-nhúc đầy nhà, suốt ngày chỉ truyện - trò vớ - vẩn hoặc lúc nào cũng sẵn-sàng vui-vẻ chơi golf và xì phé với nhau. Trong những bọn bè mà họ hay

nói tới, chàng chỉ quen biết rất ít người. Họ hỏi, "Ông có biết anh R.G. bạn cố tri không?", chàng đáp, "Ông... Dạ có" nhưng thực tình chàng chẳng biết anh bạn cố-tri R.G. là anh cóc nào !

Joyce đối với chàng lúc nào cũng tỏ ra lãng-sảng dễ thương như lúc chỉ có hai người ngồi uống trà với nhau, và nàng kiếm cho chàng một thiếu-nữ gầy-gò ẻo-lả như liễu, đánh quần vợt dở hơn chàng, để chơi với chàng, nhưng nàng có hai chục người khách - và bốn chục người trong bữa cơm trưa ngày Chủ-Nhật - và chàng đành phải dẹp lòng khao-khát được đi dạo chơi riêng với nàng trên những con đường nhỏ mát-mẻ ở trong vườn, để có thể cao-hứng nói truyện này truyện nọ với nàng và cũng có thể hôn nàng nữa. May có một lúc chàng được đứng riêng với nàng. Lúc chàng định quay đi chỗ khác thì nàng ra lệnh, "Anh Martin hãy ra đây đã", và nàng dẫn chàng ra xa một chút.

- Anh không được vui thích, có phải không ?

- Có chứ, có nhiên là...

- Có nhiên là anh không vui thích chút nào ! Và anh khinh-thường chúng tôi là khác, anh cũng có lý một phần nào. Thực-tình tôi thích những người vui tính dễ thương, cử-chỉ nhã-nhận, biết ăn chơi bài bạc, nhưng tôi xem chừng sau những đêm anh ham mê làm việc trong phòng thí-nghiệm, anh thấy những người đó vô duyên, vô giá-trị.

- Không, tôi cũng thích họ đấy chứ. Ở một điểm nào đó. Tôi thích ngắm những người đẹp... tôi thích ngắm cô ! Nhưng... ồ, thực đáng buồn, Joyce ạ, tôi không đủ sức với cao được. Tôi vốn nghèo và lúc nào cũng bận kinh khùng. Tôi chưa bao giờ học lối ăn chơi của...

- Nhưng Martin, tính anh làm việc gì cũng hay sốt-sắng nhiệt-thành, thì tôi chắc việc ăn chơi anh dư sức học.

- Ngay cả việc rượu say túy-lúy ở Black-water cũng thế chứ gì !

- Và tôi mong ở Nữ-Uớc anh cũng sẽ say sưa túy-lúy như vậy ! Royer, chồng tôi lúc sinh-thời, có hời ngây-thơ đến độ cố uống cho thật say trong những bữa tiệc lớn, và lấy thế làm mãn-nguyện lắm! Nhưng ý tôi muốn nói là nếu muốn, thì anh có thể chơi xì-phé, chơi golf... và nói chuyện... giỏi hơn bất cứ một người bạn nào của tôi. Nếu anh biết phần đông cái giới thượng-lưu Hoa-Kỳ này chỉ mới nãy nòi ra được ít lâu nay ! Và Martin: biết đâu như vậy lại chả tốt cho anh? Biết đâu thịnh-thoảng anh quảng mấy cái biểu-đổi-số đấy để đi giải-trí, rồi đến lúc về anh lại chả làm việc hăng-hái hơn! Và có thể nào anh lại chịu nhận rằng ở đời còn có những cái mà anh không chinh-phục nổi không ?

- Không, tôi...

- Đến thứ Ba này anh có thể lại ăn cơm chiều với em được không ? Chỉ có hai chúng

minh, và chúng mình sẽ tranh-luận cho ra lẽ.
- Tôi rất vui lòng.

Ngồi mấy tiếng đồng-hồ trên chuyến xe lửa tới nơi Terry Wickett nghỉ hè ở Đồi Vermont, Martin nhận thấy rõ rằng mình thực tình đã yêu Joyce Lanyon, và chàng sẽ quyết-tâm học-tập khoa xử-thế, làm vui lòng thiên-hạ, cũng như chàng đã từng chuyên-tâm học-tập khoa vật-lý-hóa. Lòng hăng-hái, trầm-trọng, chàng ngồi cứng người trong chiếc ghế kiểu pullman cũ-rích, hai chân co để lên trên chiếc va-ly, chàng tưởng-tượng chàng đeo một chiếc cà-vạt của một câu-lạc-bộ nào đó (chắc chàng cho mình trước hết phải tham-gia vào một câu lạc-bộ và phải mua một chiếc cà-vạt riêng cho hội-viên đeo) rồi chàng cũng chơi golf, mặc quần bó ống bó trong bít-tát, rồi cũng nói chuyện về cái anh bạn cố-tri R.G. nào đó và cũng tìm những lời mỉa-mai cay độc nhưng thực hết sức tài-tình khéo-léo để phê-bình chiếc xe Rolls-Royce cổ-lỗ-sĩ của Latham Irland.

Nhưng khi tới chiếc nhà tranh mà Terry lấy làm hãnh-diện đã tậu được bên một chiếc hồ giữa đám cây phong, cây sồi, và nghe Terry trình-bày những lý-thuyết đùng-đắn xác-thực về sự hư thối của những vật chuyển-hóa của ký-ninh, chàng quên hết cả những truyện chàng hoài-bảo khi ngồi trên xe lửa.

Terry có lẽ là con người ít tình-cảm nhất đời, nên đặt tên chỗ chàng ở là "Tiểu-

Điền An-Tức Xá". Chàng mua được năm mẫu đất rừng, ở ba cây số cách xa nhà ga xe lửa. Nhà có hai phòng vách ván, xù-xì, giường nằm ghép bằng mấy chiếc thùng gỗ, và bàn ăn thì trải bằng vải sơn.

Chàng nói, "Slim, kế-hoạch của tôi như thế này. Một ngày kia, tôi sẽ tìm cách lập một phòng thí-nghiệm ở đây, tôi sẽ chế huyết-thanh hay một cái gì đó để làm sinh-kế trường cừ, rồi tôi sẽ cất thêm mấy gian nhà nữa ở bên cạnh hồ, và để một nơi riêng-biệt hẳn cho công việc về khoa-học... mỗi ngày để ra hai giờ làm thương-mại, cho là sáu giờ để ngủ và một hai giờ ăn uống và tán-gẫu bậy-bạ. Như thế - nếu quả thực tôi giỏi về toán cao-học, tính không làm thì hai với sáu với hai là mười giờ - còn lại mỗi ngày mười bốn giờ để khảo-cứu (trừ phi có việc gì đặc-biệt không kể), khỏi có Giám-Đốc Giám-Điếc, Ủy-Ban Quản-Trị Quản-Triếc gì bắt mình phải làm những bản phúc-trình vớ-vẩn thì họ mới bằng lòng. Có nhiên là chẳng còn có tiệc-tùng yến-ẩm khoa-học gì với các bà sang-trọng mặc những chiếc áo in hình những hộp kẹo, hộp mứt nữa, nhưng tôi tin là chúng mình vẫn có được những món thịt bò muối để ăn và thuốc ống để hút, và giường nằm của anh sẽ được dọn - đẹp đường-hoàng, nếu anh chịu khó làm lấy. Hừ ! Ta ra hồ bơi một cái chơi đi".

Thế là Martin trở về Nữ - Ước với hai

chương-trình không tương-hợp nhau một chút nào, một đảng thì làm một tay chơi golf ăn mặc sang nhất Greenwich, còn một đảng thì làm một tay đầu bếp nấu thịt bò ra-gu với Terry ở "Tiểu-Điếu An-Tức Xá".

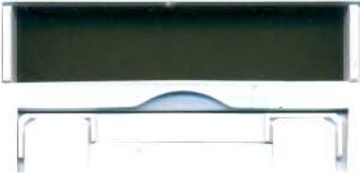
Dẫu sao thì chương-trình thứ nhất nghe có vẻ mới lạ đối với chàng hơn.

II

Joyce Lanyon vui - sướng thấy tâm - hồn mình biến-cải. Những kinh-nghiệm nàng trải qua ở Đảo St. Hubert và bản tính hay thay đổi của nàng đã làm cho nàng chán cái lối sống cấp-tốc máy-móc của chồng nàng để lại.

Nàng để cho các bạn gái "bầu-xấu" quanh nàng, lừa-gạt nàng dính vào những truyện có lợi riêng cho họ, tuy nhiên nàng lấy thế làm thích cũng như trước kia nàng đã thích tham-gia các công-tác trong Thế-Chiến 1917 một cách rất sốt-sắng mà hoàn-toàn không có mục-dích gì cả, vì Joyce Lanyon là "Tay An-Bài" tới một trình-độ nào đó - "Tay An-Bài" là một hình-dung-tù do Terry đặt ra để gọi Capitola, vợ McGurk.

Joyce chẳng những là một "Tay An-Bài"

mà còn là một "Tay Cải-Thiện" nữa, nhưng nàng không phải là một Capitola, nàng chẳng phe-phẩy chiếc quạt lông và ăn nói cao-kỳ, mà cũng chẳng để lộ lòng ham nhục-dục trong lúc trò-truyện. Nàng rất đẹp, nhiều lúc đẹp một cách lộng-lẫy, đẹp một cách tàn-ác, tuy nhiên nàng không thích sống trong khuê-phòng đơm màu son phấn và mặc đồ đen cũng như cái lối lạnh-lùng cố-hủ của Capitola. Sở-thích của nàng là mặc hàng lụa trắng là thật phẳng - hết sức phẳng - trên làn da mịn-màng, khéo giữ-gìn của nàng.

Đằng sau tất cả những lý-do đáng kể để đánh-giá Martin, còn có lý-do là trong đời nàng, chỉ có một lần nàng thấy nàng là người hữu-ích và độc-lập là khi nàng làm bếp tại nhà tế-bần ở Giáo-khu St. Swithin.

Nàng có thể lại sống buông trôi thả lỏng trong cái thế-giới đầy những bọn người lười biếng chỉ biết ăn chơi phóng-túng, nếu không có Latham Ireland, viên luật-sư đang - điếm yêu nàng xen vào nói :

- Joy-này, hình như cái anh chàng Bác-sĩ Arrowsmith dạo này hay đến làm rộn ở đây lắm thì phải. Vì tôi tự coi như một người chủ của Joy, một người chủ thân-yêu và tận-tâm...

- Ồ, Latham yêu-quý, tôi hoàn-toàn đồng ý với anh rằng Martin là một anh thô-lỗ quê-khê, thích gây sự, rất ích-kỷ, tự-cao tự-đại, hay lên mặt dạy đời, và so-mi anh ta mặc

mới khả-ố làm sao ! Thế nhưng xem chừng tôi sẽ lấy anh ấy. Tôi thấy tôi cũng yêu anh ấy thì phải !

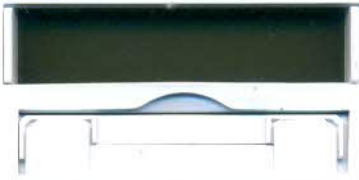
Latham Ireland nói :

- Nếu muốn tự-tử, sao không uống thuốc độc, chẳng hơn ư ?

III

Tình-cảm của Martin đối với Joyce là tình-cảm của bất cứ một người đàn ông nào, mới ba mươi tám tuổi đầu đã góa vợ, đối với một người đàn bà trẻ, đẹp, khéo ăn nói, và chú ý tới tài bác-học của mình. Đối với sự giàu sang của nàng, chàng thấy không thành vấn đề. Chàng đâu phải là một anh nghèo lấy vợ để đào mỏ ! Chứ không ư? Chẳng gì mỗi năm chàng cũng kiếm được mười-ngàn mỹ-kim, nghĩa là chàng có tới tám-ngàn mỹ-kim dư, không cần tiêu tới !

Cũng có khi chàng thấy lo ngại về truyện nàng quen sống xa-hoa. Khéo-léo lắm chàng mới yêu-cầu được nàng, thay vì ăn cơm chiều trong cái phòng lỏng-lẫy rộng thênh-thang ở nhà nàng, nay cùng đi với chàng đến những nơi chàng quen lui tới để ăn uống với nhau. Nàng

sốt-sắng nhận lời ngay. Chàng nàng dắt nhau đến những quán ăn ở Làng Greenwich thấp toàn đèn cày âm-u như địa-ngục, hầu bàn toàn dân nghệ-sĩ, mà không có đồ ăn, hoặc đến những tiệm Tàu bán-thịt chỉ có toàn món ăn, ngoài ra không có gì khác. Chàng lại còn cố nài nàng đi xe điện - tuy nhiên sau khi ăn uống chàng hay quên mình đương theo chánh - sách sống khắc-khó, và sai bồi đi gọi tắc-xi để về. Chàng muốn làm gì, nàng cũng chịu hết, không nhăn-nhó mà cũng chẳng hé môi than-phiền một câu.

Nàng chơi quần vợt với chàng trong sân riêng dưới mái nhà nàng, nàng dạy chàng đánh xi-phé. Nhờ quen tập-trung tư-tướng và có trí nhớ nên chẳng bao lâu chàng chơi giỏi hơn nàng và ham-mê kinh-khung, nàng quả - quyết rằng chàng có bộ vó đẹp, nếu mặc quần áo golf nhất định là bảnh.

Một chiều thu trong đẹp, chàng đến đón nàng đi ăn cơm, có tắc-xi neo đợi.

Nàng hỏi, "Sao mình không đi xe điện?".

Lúc đó hai người đương đứng ở bậc cửa nhà nàng, trong một con đường lớn Đệ-Ngũ Đại Lộ, toàn nhà sang-trọng nhưng không thơ-mộng. Chàng đáp, "Ồ, anh cũng giống em, ghét mấy cái xe điện cà-rì quá! Đứng chen-chúc, bị cùi chó thúc vào bụng, làm cho anh chẳng còn suy nghĩ được gì về các công-cuộc thí-nghiệm cả.

Xem chừng mình lấy nhau rồi, anh sẽ thích đi xe hơi của em".

"Anh cầu hôn đấy phải không ? Chưa chắc em sẽ lấy anh đâu. Thực-thế, em không lấy đâu ! Anh đâu có biết hưởng thanh-nhàn an-lạc !"

Tháng Giêng năm sau hai người lấy nhau, hôn-lễ làm tại Nhà Thờ St. George, Martin đã khổ-sở về truyện những bó hoa mừng, về ông linh-mục, về họ hàng thân thuộc người nào giọng cũng the-thế, về cái mũ cao lòng Joyce đã đặt mua cho chàng, lại khổ-sở thêm về Holabird vừa bắt tay chàng lắc lấy lắc để, vừa nói, "Có thể chứ, thế là từ nay anh thoát xác mọi-rợ, biến thành "Một Người của Bọn Đây".

Martin nhờ Terry làm phù rể, nhưng Terry nhất-định từ chối, nói rằng chàng đi dự lễ cưới cũng đã là khổ lắm rồi. Sau Bác-sĩ William Smith làm phù rể, chàng được dịp sửa-sang lại bộ ria, nhưng bộ quần áo mặc buổi sáng của chàng trông rầu quá, còn cái mũ cao lòng thì chàng mua ở Luân-đôn, đâu từ mười một năm trước, đã tã lắm rồi. May chàng rể và phù-rể được Joyce ủy-thác cho một người anh họ nàng săn-sóc giúp, vì nàng biết ông anh họ nàng có đem dư nhiều khăn tay và có thể nghe nhận ra được bản Hôn-Lễ Hành-Khúc. Ông này trước kia tưởng Martin tốt-nghiệp Đại-Học Groton và Harward, đến khi biết chàng chỉ xuất-thân ở Winnemac, ngoài ra không có gì

khác, thì ông dậm ra hoài-nghi.

Trong phòng danh-dự trên tàu thủy, Joyce khẽ nói với chàng, "Anh yêu, anh thật là can-dảm ! Từ trước em đâu ngờ cái thẳng anh họ em nó lại ngu đến thế. Anh hôn em đi !"

Thế rồi... trừ có một giây đồng-hồ kinh khủng, hình ảnh Leora hai mắt nhắm chặt, hai tay khoanh trước ngực xanh xao lạnh ngắt thoáng hiện lên giữa hai người... cả hai đều sung-sướng và người nọ tìm thấy ở người kia những cuộc phiêu-lưu tân-kỳ thích-thú.

IV

Hai người rong chơi ở Âu-Châu đến ba tháng trời.

Ngày đầu tiên Joyce nói, "Mình hãy giải quyết một lần cho dứt khoát với nhau về câu chuyện tiền bạc khả-ó. Em thấy anh có lẽ là người không tham tiền hám lợi nhất đời. Em đã mở cho anh một chương-mục ở Ngân-hàng Luân-Đôn và bỏ vào đấy mười-ngàn Mỹ-kim...Ồ, vâng, và ở Ngân-hàng Nữu-Uớc năm-chục ngàn... và khi nào anh cần tiêu việc gì cho em, em mong anh sẽ vui lòng lấy ở đấy ra mà dùng, như vậy em sẽ sung-sướng lắm. Không ! Khoan đã ! Anh

không thấy rằng ý em muốn làm cho mọi việc đều dễ-dàng và đường-hoàng hay sao ? Chả lẽ vì lòng tự tôn của anh mà anh làm cho em buồn hay sao ? ”

V

Thực ra, hình như hai người đã phải ở chơi tại nhà Công-Chúa Del Oltraggio (nguyên là Tiểu-thư Lucy Deemy Bessy ở tỉnh Dayton), ở nhà Des Basses Loges Phu-nhân (nhũ-danh là Tiểu-thư Brown ở San Francisco), và ở nhà Nữ Bá-Tước Marazion (nguyên là Arthur Snaipe Phu nhân ở Albany, và trước đó còn nhiều truyện khác nữa), nhưng Joyce cũng nhất-định đi với chàng thăm các phòng thí-nghiệm có tiếng ở Luân-đôn, Ba-lê, Cô-pen-ha-gen. Nàng kiêu-hãnh thấy các khoa-học-gia được giải-thưởng Nobel tiếp đón Chồng Nàng nồng-nhiệt hết sức, người nào cũng biết tiếng chàng, nhiều người muốn làm dữ vì cái thuốc phage của chàng, và đưa cho chàng xem những công-cuộc nghiên-cứu họ đã theo đuổi mất bao nhiêu năm trời mà không đi đến kết-quả. Có vài người cử-chỉ háp tấp, vụng-về. Chồng Nàng trông khá ái hơn hết thấy mọi người, và nếu nàng chịu khó kiên-nhẫn, chắc nàng có thể làm cho chàng thành tay cưỡi ngựa đánh cầu cừ-khôi, tay ăn diện

sang-trọng... đáng tiếc là chàng không được phong-tước như một hai khoa-học-gia người Anh mà nàng đã có dịp gặp. Nhưng ngay ở bên Mỹ cũng có nhiều học-vị danh-dự.

Trong khi nàng khám-phá và lãnh hội được Khoa-Học, thì chàng khám-phá và hiểu-biết Đàn-Bà.

VI

Từ trước đến giờ chàng chỉ biết có Madeline Fox và Orchid Pickerbaugh, cả hai đều là những thiếu-nữ Hoa-Kỳ xinh đẹp dễ thương, gặp gỡ trong một dạ-hội rồi quên đi ngay, còn Leora thì bản-tính lũng-khùng, không bao giờ quan-tâm đến danh-giá, đến những vật trang trí bề ngoài, nàng chẳng phải là một người đàn-bà, cũng chẳng phải là một người vợ, nàng chỉ là nàng, vì thế cho nên Martin chẳng hiểu biết gì về Đàn-Bà. Riêng chàng thì chàng muốn Leora phải hầu-hạ chàng, phải tuân theo ý muốn của chàng, phải đón trước ý muốn của chàng, phải hiểu biết những lời chàng định nịnh-hót tăng-bớt nàng mặc dầu chàng không nói ra. Chàng đã hư thân mất nết, mà Joyce thì không rụt-rè e-ngại gì mà không nói cho chàng biết điều đó.

Nàng dâu có chịu ngồi yên giữ nét mặt cho tươi, không nói một lời nào, trong khi chàng và bạn-bè trong giới khoa-học của chàng ngồi toan-tính với nhau những truyện xoay-vàn thế-giới. Nhiều lúc chàng giật bản người lên thấy không phải chỉ những khi hai người ở trong phòng riêng với nhau, mà bất cứ ở đâu chàng cũng phải lưu-tâm tới những tính-tình biến-đổi, tâm-trạng bất-định của vợ chàng là tâm-trạng, lá tính-tình của "Một Người Đàn Bà", và đôi khi của "Một Người Đàn Bà Giàu Có" nữa.

Chàng bối rối thấy trước kia Leora thì gay gắt bắt chàng phải trung-thành với nàng, mà chỉ âm-ừ không quan-tâm đến cách chàng chào hỏi nàng như thế nào. Joyce, trái lại, lại bất cần đến truyện chàng yêu người đàn bà nào khác, chàng muốn mon-trón bao nhiêu người cũng mặc (miễn là chàng đừng có nhục-mạ nàng tán tỉnh họ ngay trước mặt nàng) nhưng lại bắt chàng khi chào hỏi nàng thì phải chú ý đến nàng, đến câu chào hỏi của mình, chứ nàng không thể nào chịu được cái lối chào hỏi phát phơ lỗ miệng, trong khi đầu óc thì để tận đâu đâu hay đương nghĩ đến việc gì khác. Chàng càng bối-rối thấy nàng để ý nhận-xét từng tý một, từ những cái vuốt-ve mon-trón của chàng khi miệt-mài trong cuộc ái-ân với nàng nó đắm say thắm-thiết như thế nào, cho tới những cử-chỉ âu-yếm của chàng khi muốn đi ngủ nó háp-táp và có vẻ làm lấy lệ như thế nào, nàng đều

phân-biệt rất rõ-ràng. Nàng bảo nàng có thể giết một người đàn ông nếu người đó coi nàng chỉ là một thứ tiện-nghi, và nàng đã nhấn mạnh một cách bực-tức vào tiếng "giết".

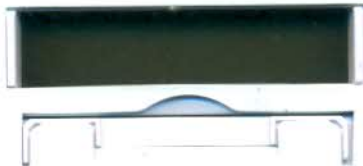
Nàng muốn chàng phải nhớ ngày sinh của nàng, những vị rượu nàng thích uống, những loại hoa nàng yêu, và ghét nhất là thấy chàng lúc đương cạo râu. Nàng muốn có một căn phòng riêng-biệt của nàng và trước khi vào chàng phải gõ cửa, và chàng phải biết thưởng-thức những chiếc mũ nàng đội.

Có lần chàng mãi làm việc ở Viện Pasteur, nhờ một viên thư-ký gọi giấy nói báo cho nàng biết chàng không thể về ăn cơm với nàng được, thế mà nàng mím môi mím lợi tức điên lên.

Chàng thì nghĩ rằng, "ò, thì cũng đành biết vậy chứ sao !" và chàng tự cho mình là đã tế-nhi, kiên-nhẫn và sâu-sắc lắm rồi.

Đôi khi chàng bực mình thấy nàng không sót-sắng đi dạo chơi với chàng ngay, cho dầu chỉ đi một chốc một lát, trước hết bao giờ nàng cũng phải trở về phòng lấy đôi găng tay trắng đã - nàng bình-thản đứng đó đeo găng vào cho đường-hoàng xong đầu đấy đã, rồi có đi đâu thì mới đi - ở Luân-đôn nàng bắt chàng mua "ghê-tê"... và đi cả "ghê-tê" nữa.

Joyce không những chỉ là một "Tay An-

Bài" mà còn có lòng trung-tín nữa. Nàng cũng như đa số người Hoa-Kỳ có quan-niệm "thế-giới cộng thông, tứ hải vi gia", nàng trông-vọng bọn quý-tộc Anh, bắt chước hết thầy nếp sống và những thành-kiến, tín-điều của họ - hoặc những cái mà nàng cho là nếp sống, là thành-kiến, tín-điều của họ - và nàng rất quý những cuộc gặp gỡ họ. Ba năm rưỡi sau Thế - Chiến 1914-18, nàng vẫn còn nói nàng ghét hết thầy người Đức, cho nên nàng đã cãi nhau một trận kịch-liệt khi Martin muốn đi thăm các phòng thí-nghiệm ở Bá-ling và Viên.

Tuy tính-tình hai người có những chỗ dị biệt đó, cuộc du-lich của họ vẫn đầy thơ mộng. Họ yêu nhau một cách tự-do, không úy-ky ai, họ giắt nhau đi leo núi, rồi trở về tiêu-khiến trong những phòng tắm lớn và những bữa ăn khéo nấu nướng, họ lê-la uống cà-phê, và trừ khi bất chợt nhớ tới Leora hỏi còn sống đã ao-ước được ngồi như vậy trong những quán cà-phê ở bên Pháp, thì chàng ngồi im thủ mặt ra, còn không thì hai người tỏ cho nhau biết những niềm khát-vọng của lòng họ.

Âu-Châu, Âu-Châu của Joyce, miền đất thế giới mà nàng vốn yêu-thích và thuộc lòng, nàng đem tặng chàng một cách hết sức rộng-rãi, và chàng - trừ khi mê-mải vì công-việc - cũng biết xúc-cảm trước những màu sắc rực-rỡ và những cử-chỉ tao-nhã, chàng ngạc-nhiên như con nít và hết sức mang ơn nàng. Chàng cho

rằng chàng đang học-hỏi cách sống phong-lưu
tao-nhã, chàng chê Terry Wickett là quê-kệch,
nhưng chỉ chê thềm ở trong bụng thôi. Thế rồi
lòng thành-thời tiêu-dao tự-tại, hai người trở
về Mỹ-Quốc, nơi mà pháp-luật cấm bán rượu,
cấm uống rượu, nơi mà các chính-trị-gia lên
án Cộng-Sản để bảo-vệ Tín-Thác Cương-Thiết
Công-Ty, nơi mà chàng và nàng sẽ lại tiếp-tục
nói những chuyện về xì-phé, về xe hơi, về sự
xác-định áp-lực thăm-thấu.